

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 9

Hradec Králové

okresní pracoviště Rychnov nad Kněžnou

Inspekční zpráva

Dětský domov, Sedloňov 153

Sedloňov 153, 517 91 Deštné v Orlických horách

IZO: 102 406 227

Identifikátor ředitelství: 600 029 794

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad: Rychnov nad Kněžnou, Javornická 1501, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Čj.	095 356/99-5060
Signatura	ki6ls202

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel dětského domova	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA	4
2.1 Výchovně-vzdělávací program dětského domova s příslušnou dokumentací	4
2.2 Bezpečnost z pohledu svěřence	5
2.3 Stimulační úroveň	6
2.4 Další informace o výchovně-vzdělávacím programu dětského domova	6
2.5 Přehled o počtu výchovných skupin (rodinných buněk)	7
3 ŘÍZENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA	8
3.1 Koncepční záměry dětského domova, plánování	8
3.2 Odborné a pedagogické řízení	9
3.2.1 Organizační struktura dětského domova	9
3.2.2 Personální struktura dětského domova	11
3.2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	12
3.3 Kontrolní systém dětského domova, kontrola a hodnocení	12
3.4 Informační systém dětského domova - vnitřní a vnější	13
3.5 Vedení povinné dokumentace	14
3.6 Úroveň spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány	15
3.7 Výroční zpráva	16
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti dětského domova	16
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .18	
4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným dokumentům a počtu svěřenců	18
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek dětského domova	19
4.3 Hodnocení dětského domova z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců, z hlediska výchovné práce a kvality speciálních činností	20
4.4 Hodnocení dětského domova z hlediska znalosti a využívání důležitých inf. o svěřencích	21
4.5 Hodnocení dětského domova z hlediska úrovně výsledků výchovně-vzdělávací činnosti	21
4.6 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost dětského domova	22
4.7 Hodnocení činnosti zařízení, která jsou součástí dětského domova	22
5 ZÁVĚR	23
5.1 Závěry inspekce	23
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti dětského domova	23
5.3 Datum vyhotovení zprávy	23
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného dětského domova stvrzující převzetí zprávy	24
5.5 Další adresáti zprávy	24
5.6 Připomínky ředitele dětského domova	24

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti dětského domova dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

21. června 1999, 7. - 9. července 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: PaedDr. Olga Talášková
Členové týmu: Mgr. Jana Kocábová
Mgr. Věra Nosková

1.4 Ředitel dětského domova

Mgr. Jaroslav Bezstarostí

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 35 242/98-21 ze dne 29. prosince 1998, zřizovací listina č. j. 22 460/97-60 ze dne 3. června 1997, změna zřizovací listiny (dodatek č. 1) č. j. 33 204/98-21 ze dne 1. prosince 1998, jmenovací dekret ředitele č. j. 13 413/98-26 ze dne 20. února 1998, koncepce Dětského domova Sedloňov, záznamy z pedagogických rad, kniha úrazů, personální dokumentace, protokoly a záznamy o provedených kontrolách, deníky výchovných skupin, denní záznamy, vnitřní organizační řád, vnitřní řád, roční plán, týdenní programy výchovné práce, jednací protokol, kronika, osobní spisy mládeže, kniha úředních návštěv, kniha návštěv, evidence věcných odměn, finančních odměn a osobních darů dětem, evidence výměny prádla a oblečení - evidence pro tři výchovné skupiny (zimní oblečení a obuv, letní oblečení a obuv, sportovní a školní materiál), evidence kapesného (měsíční výkazy), kniha nemocných (2 sešity), seznam - aktuální stav svěřenců k 30. červnu 1999, vnitřní kontrolní plán činnosti ředitele.

2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA

2.1 Výchovně-vzdělávací program dětského domova s příslušnou dokumentací

V dokumentu *Koncepce a rozvoj Dětského domova, Sedloňov 153* jsou v kapitole II stanoveny hlavní cíle dětského domova v oblasti výchovně-vzdělávací činnosti. Následující výčty jsou doslovnými citacemi z předložených dokumentů:

- zaměřovat se na zkvalitňování výsledků ve škole tak, aby většina žáků chodila do ZŠ a žáci se mohli zařazovat do učebních poměrů v OU a PŠ,
- pokračovat v cestě k tomu, aby se ti nejlepší žáci dostali na střední školu (průmyslovka nebo gymnázium),
- zajistit činnost dětí v kroužcích (TV, VV, HV, PV apod.) s výhledem práce v některém oboru v ZUŠ,
- zaktivizovat práci vychovatelů tak, aby se probudil větší zájem o činnosti dětí ve škole ve frekventovaných předmětech (český jazyk, matematika, přírodopis, zeměpis, dějepis, jazyky),
- na pedagogickém úseku doplňovat pedagogické vědomosti sebevzdělávacím programem nebo odborným studiem, dálkovým studiem na středních, eventuelně vysokých školách,
- výhledově dosáhnout plné aprobovanosti ve výchovně-vzdělávacím procesu (SPgŠ, PdF, FF).

Ve stejné kapitole jsou uvedeny studijní programy pro děti:

- plné využití studijních programů OU a PŠ pro absolventy ZvŠ v Žamberku, Hradci Králové, Opocně, kde jsou požadavky učilišť přizpůsobovány speciálním školám,
- využití programů vzdělávání regionálních učilišť, zaměřit se na motivující návštěvy příslušných škol, dny otevřených dveří, vybudovat širší vzdělávací síť, pro děti ze Sedloňova,
- zavést systém přípravného studia s konkrétním zaměřením na domově a vytipovat zodpovědné vychovatele za tuto přípravu a spolupráci se školou (včetně jazykové přípravy, kde je situace nejhorší),
- začít se změnou systému předávání informací uvnitř domova prostřednictvím výpočetní techniky, jsou zajištěny výukové materiály všech předmětů ZŠ. Domov má od zavedení instalace darovaných počítačů k dispozici i výukové programy jazyků AJ, NJ apod., provést určitou rekvalifikaci vychovatelů tak, aby tato technika a výukové programy byly plně využity - zlepšil se stávající stav vědomostí žáků ve škole.

V dokumentu *Roční plán práce v roce 1999 pro DD Sedloňov* jsou uvedeny úkoly ve výchovně-vzdělávací oblasti:

- Soustředit se na zkvalitnění spolupráce se ZvŠ v Dobrušce, provádět pravidelné vyhodnocování a analýzu činnosti a chování dětí. Protože se jedná převážně o děti problémové, trpělivě pracovat a mít na paměti stálou kontrolu přes tyto žáky.

- Podepisovat ŽK, notýsky, sešity, ev. jiné materiály ze školy. Úkolem ředitele je vytvořit dělnou spolupráci s pedagogickým kolektivem ZvŠ.
- Podobným způsobem pracovat i se žáky na ZŠ v Olešnici ev. v Dobrušce.
 - Kvalitně zpracovat individuální programy činnosti v zájmových útvarech, které se realizují přímo v DD Sedloňov (sportovní činnosti, výtvarné činnosti, chovatelské a pěstitelské činnosti dětí, hudební činnosti).
 - Zaměřit se na profylaktickou činnost v oblasti výchovy (protidrogové, proti návykovým látkám vč. kouření, pití alkoholu atp.).
 - Plné využití činnosti psychologa v zařízení s cílem zkvalitnit výchovný a vyučovací proces.

Uvedené cíle nejsou v souladu s úkoly, jež stanoví pro dětské domovy § 24 odst. 1 zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Uvedená právní norma stanoví, že dětské domovy zajišťují výchovnou, hmotnou a sociální péči mládeži, která ze závažných důvodů nemůže být vychovávána ve vlastní rodině. Vyhláška MŠ ČR č. 64/1981 Sb., o školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, ukládá v § 14 odst. 1 školským zařízením zabezpečit výchovu a péči, kterou by mládeži měli poskytnout rodiče nebo zákonní zástupci.

Výchovně-vzdělávací cíle (resp. výchovně-vzdělávací program) Dětského domova Sedloňov jsou orientovány téměř výhradně na školní přípravu a stanoví úkoly, které náležejí školám.

Na základě zjištěných skutečností lze konstatovat, že výchovně-vzdělávací program dětského domova je nesprávně stanoven. Oblast je hodnocena jako podprůměrná.

2.2 Bezpečnost z pohledu svěřence

V dětském domově dochází k častým projevům negativního chování ze strany svěřenců, o čemž svědčí záznamy v knihách předání služeb. Jedná se o hrubé slovní nadávky vychovatelům, kouření na pokojích, nerespektování pokynů vychovatelů, zamykání se svěřenců na pokojích, nedovolené vzdálení se od skupiny, šikana, krádeže apod.

V průběhu inspekční činnosti byly zaznamenány výrazné nedostatky ve výchovné činnosti (viz kap. 4.3), které mají přímý dopad na chování svěřenců. Důvěra mezi vychovateli a svěřenci nebyla v rozhovorech s dětmi zaznamenána, psychosociální klima bylo hodnoceno jako nepříznivé.

Vnitřní řád dětského domova uvádí řadu omezení a zákazů (viz kap. 3.5), které nejsou předpokladem pro vytváření bezpečného (resp. harmonického) prostředí.

Systematická prevence negativních a sociálně-patologických jevů není ze strany vedení dětského domova zajištěna. Činnost v této oblasti je orientována pouze na odstraňování následků závadového chování svěřenců (represe, pohovory, záznamy z osobních kontaktů ředitele se svěřenci při problémových situacích, přemístění svěřenců do výchovných ústavů apod.).

Dětská samospráva není zřízena. Tím je omezeno právo svěřenců volit a být volen do samosprávných orgánů zařízení ve smyslu § 23 odst. 1 písm. c) vyhlášky MŠ ČR č. 64/1981 Sb.

Oblast bezpečnosti z pohledu svěřence je hodnocena jako podprůměrná.

2.3 Stimulační úroveň

Systematický přístup k hodnocení a stimulaci svěřenců nebyl v průběhu inspekční činnosti zjištěn. Vychovatelé zasahují v aktuální situaci a v aktuálním čase, jednotící systém není vytvořen.

Kritéria pro přiznávání výše kapesného jsou ve vnitřním řádu stanovena. Jsou koncipována represivně, nikoliv motivačně. Jejich formulace je vágní, nekonkrétní (např. „při stanovení výše kapesného bude přihlíženo k hodnocení pořádku v ložnicích, uložení bot v botníku atp.“).

Podle článku 13 písm. c) vnitřního řádu dětského domova je výše kapesného jednotlivým svěřencům konzultována při jednání pedagogické rady, podle písm. f) je ve výplatní listině kapesného uváděn důvod krácení kapesného. Tato pravidla nejsou ředitelem a pedagogickými pracovníky akceptována. V zápise z operační porady ze dne 8. června 1999 byla ve spojitosti s kapesným uvedena poznámka „seznámení s kapesným“, ačkoliv jiné body porady byly rozvedeny podrobněji. Na výplatních listinách nejsou uváděny důvody krácení kapesného, objevují se pouze formulace „za porušení ŘDD ve smyslu vyhl. č. 247 vl. nař. je korigováno kapesné těmito žákům: ...“. Na výplatní listině kapesného za měsíc duben je uvedeno, že bylo kapesné odsouhlaseno na pedagogické poradě dne 15. dubna 1999, porada se však v uvedený den nekonala.

Vnitřní řád v článku 15 uvádí kritéria pro poskytování osobních darů svěřencům. Při provedeném šetření bylo zjištěno, že systém poskytování osobních darů není užíván. Jako závažný nedostatek aplikovaného výchovně-vzdělávacího systému se jeví skutečnost, že děti nedostávají osobní dárky k narozeninám a jmeninám. Zajištění poskytování osobních darů svěřencům bylo řediteli doporučeno již při orientační inspekci v říjnu tohoto školního roku.

Při kontrole výplatních listin kapesného bylo zjištěno, že svěřencům jsou vypláceny finanční odměny (např. při příležitosti zájezdu do zahraničí či 18. narozenin svěřenců). Tuto formu odměňování § 1 odst. 5 a 6 vyhlášky MŠMT č. 247/1996 Sb., o výši kapesného a věcné pomoci poskytované dětem a mládeži s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou, nepřípouští.

Děti nejsou vedeny k aktivitám, které by stimulovaly a posilovaly autoregulační a sebereflexivní procesy. Aplikovaný výchovně-vzdělávací systém nenabízí výhody, je založen především na represivní orientaci.

Stimulační úroveň je hodnocena jako podprůměrná.

2.4 Další informace o výchovně-vzdělávacím programu dětského domova

V současné době nepracuje v dětském domově žádný kroužek. Nabídka individuální volby vzdělávacích a zájmových aktivit obsahovala v průběhu školního roku pouze „sportovní kroužek“ vedený ředitelem dětského domova. Jeho činnost nebyla dokladována v žádných dokumentech, nebyla časově vymezena ani plánována. Stejně nesystematicky a nekonceptně pracoval kroužek aerobiku vedený jednou z vychovatelek.

Ze strany vedení dětského domova nejsou vyvíjeny aktivity, které by zabezpečovaly či napomáhaly k rozvíjení talentu a nadání svěřenců.

Uvedená oblast je hodnocena jako podprůměrná.

2.5 Přehled o počtu výchovných skupin (rodinných buněk)

Tab. 1 : počet výchovných skupin a svěřenek/svěřenců

Výchovná skupina	Počet svěřenců	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Učni	Žáci SŠ	Prac. pom.	Dívky	Sourozenci
1.	10	0	4	5	1	0	0	0	1x2
2.	12	1	2	5	3	0	1	9	2x2
Celkem	22	1	6	10	4	0	1	9	

Podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení činí kapacita dětského domova 36 dětí. V době konání inspekce byl evidenční stav 22 svěřenců. Fyzicky bylo přítomno 10 dětí (na dovolence u zákonných zástupců pobývalo devět dětí, dva svěřenci v nemocnici, jedna dívka podmíněčně propuštěna).

V dětském domově formálně existují tři výchovné skupiny, fakticky jsou však děti rozděleny do dvou výchovných skupin (dětí z druhé výchovné skupiny byly k 1. lednu 1999 rozděleny do skupin zbývajících). V době inspekce byly děti zařazeny v jedné výchovné skupině.

Všechny děti v evidenci dětského domova jsou v něm umístěny na základě soudního rozhodnutí o nařízení ústavní výchovy, příp. prodloužení ústavní výchovy.

3 ŘÍZENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA

3.1 Koncepční záměry dětského domova, plánování

Koncepce Dětského domova Sedloňov (dále jen DD) byla zpracována k datu 1. ledna 1999 na dobu tří let. Je rozdělena do tří částí: úvod, stanovení hlavních cílů a úkoly vyplývající z uvedených cílů DD. Úkoly jsou dále rozpracovány do následujících okruhů:

- doplňování dětí do zařízení,
- materiální vybavení dětí,
- výměna nábytku v zařízení,
- vybudování nových specifických prostorů (pro zájmovou tělovýchovnou činnost, pro hudební, výtvarnou a estetickou výchovu),
- personální obsazení - provozní zaměstnanci,
- personální obsazení - pedagogický sbor,
- výchovně-vzdělávací činnost,
- studijní programy pro děti,
- vytvoření přechodných bytových prostor pro děti bez vytvořeného a vybudovaného zázemí po dosažení zletilosti,
- programy dalších činností zletilých dětí,
- investiční a rozvojový program do roku 2002 (rekonstrukce topného systému, rekonstrukce a výstavba zahrady a příslušného obecního parku),
- vytvoření terapeutického zařízení v prostorách zahrady a dvora.

Splnění těchto úkolů by úroveň činnosti z hlediska kvality výchovně-vzdělávací práce posunulo zcela jistě o hodně výš, řada úkolů je však nereálná, neodpovídá umístění DD v dané lokalitě a má spíše proklamativní charakter (například zřízení zvláštní školy jako součásti zařízení, canisterapie bez potřebných odborných znalostí apod.).

Koncepce není prozatím v praxi realizována, zaměstnanci nejsou s jejím zněním prokazatelně seznámeni.

Určité závady byly shledány ve formální stránce zpracování: chybí razítko zařízení, podpis ředitele, jsou užívány nesprávné termíny (např. zletilé dítě).

Roční plán je zpracován na kalendářní rok 1999 opět bez formálních náležitostí, bez data, podpisu, razítka. Začíná výčtem zásadních změn v průběhu roku a stanovením hlavních cílů v oblasti ekonomické a materiální, personální, výchovně vzdělávací a organizační. Součástí plánu jsou „Všeobecné plány pro všechny zaměstnance zařízení“ rozpracované po měsících se stanovením odpovědnosti a zadaným termínem plnění. Některé údaje v předloženém plánu jsou zavádějící, úkoly jsou pověřováni lidé, kteří nejsou zaměstnanci DD, a z tohoto důvodu je není možné pověřovat určitou činností. Například jako školní psycholog je v plánu práce jmenován školní psycholog z Prahy, který neprovádí práci s dětmi z dětského domova a o práci školního psychologa přednáší. Protidrogovou prevencí je pověřena lékařka, která provedla jednu přednášku. Pracovník DD odpovědný za provádění a koordinaci preventivních aktivit v oblasti prevence zneužívání návykových látek není určen. Tím dochází k nedodržení pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 16 227/96 - 22 k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních.

Plánované termíny nejsou vedením DD sledovány, úkoly nejsou průběžně vyhodnocovány, zpětná vazba není zajištěna. Roční ani měsíční plány zpracované ředitelem nejsou východiskem pro týdenní plánování výchovně-vzdělávací práce jednotlivých vychovatelů, kteří týdenní plány nevytvářejí buď vůbec, nebo pouze ojediněle, bez vzájemné dohody a dle vyjádření některých z nich „z hodiny na hodinu“.

V ročním plánu je stanoveno konání tří provozních porad a devíti pedagogických rad ročně. Zápisy jsou prováděny většinou pod názvem pedagogické porady. Od poslední inspekce vykonané v listopadu 1998 došlo k určitému zlepšení úrovně zápisů, některé náležitosti stále chybí (kontrola usnesení, vymezení konkrétních úkolů, podpisy všech přítomných - u jednotlivých zápisů se liší, je podepsáno 1 až 9 přítomných). Pouze v jednom případě je zapsáno usnesení s určením konkrétních úkolů, ovšem až za podpisy přítomných zaměstnanců. Údaje uváděné v zápisech jsou nepřesné, zavádějící, například údaj o podmínečném vyloučení či vyloučení dvou svěřenců z DD. Tyto skutečnosti ředitel popírá, uvádí, že jde o nesprávnou formulaci, přestože je pod zápisem sám podepsán. Některé zápisy jsou formální, například v dubnu tohoto roku byl vydán zákaz pohybu dětí ve vychovatelnách, který byl v průběhu inspekce trvale porušován.

Zápisy pedagogických rad a porad je třeba důsledně oddělovat a podpisem stvrzovat pouze údaje správné a pravdivé. Kontrolou zápisů bylo dále zjištěno, že zadání některých úkolů se pravidelně opakuje, ale jejich plnění se nevyhodnocuje. V každé poradě je například po dobu více než jednoho roku pracovníkům zadáván úkol označit prádlo svěřenců, v žádné však není konstatováno jeho splnění, a jak potvrdila kontrola, prádlo stále označené není. Tento fakt svědčí o nedůslednosti a nedostatečné kontrole ze strany vedení dětského domova.

Každý svěřenec má ve svých osobních spisech vložen individuální vzdělávací plán na školní rok se zapisovaným vyhodnocením a sešit pedagogického sledování. Vzhledem k neuspokojivé personální situaci v zařízení (viz bod 3. 2. 2 inspekční zprávy) jsou tyto zápisy spíše formální. Zápisy z operativních porad většinou pořizovány nejsou.

V průběhu školního roku se ředitel zabýval písemným zpracováním koncepčních záměrů a plánování, předložené dokumenty však nelze v řadě případů v zařízení využít. Z tohoto důvodu jsou koncepce a plánování hodnoceny jako spíše podprůměrné.

3.2 Odborné a pedagogické řízení

3.2.1 Organizační struktura dětského domova

Předložený vnitřní organizační řád platí od tohoto kalendářního roku. Dětský domov je vnitřně členěn na tři pracoviště. Je v něm doslovně uvedeno:

1. pracoviště výchovných skupin dětí - I. skupina, II. skupina, III. skupina - tyto skupiny zajišťují pedagogičtí pracovníci - vychovatelky, vychovatelé, učitelé),
2. provozní zaměstnanci Dětského domova řídí - ekonom. hospodářský úsek, úsek zpracování prádla a oblečení dětí, údržbu zařízení, kotelnu a vytápění, provoz sl. vozidla aj.
3. školské zařízení DD Sedloňov sdružuje - školní jídelnu a kuchyni Dětského domova..

Jak z tohoto rozdělení vyplývá, v organizačním řádu se vedení DD dopouští věcných chyb. Učitelé nepatří do výchovných skupin, neboť nejsou zaměstnanci DD, školní kuchyň není dle zařazení do sítě škol součástí DD.

Dále organizační řád určuje tři výchovné skupiny po dvanácti dětech, šest kmenových vychovatelů, dvě pomocné vychovatelky a dalšího vychovatele pro jiné činnosti (např. doprovod dětí k lékaři apod.). Tato struktura není dodržena, dle údajů ředitele jsou v DD od ledna pouze dvě výchovné skupiny. Znamená to, že od počátku doby platnosti nebyl v této oblasti organizační řád dodržován.

Ředitelem DD je od 1. března 1998 jmenován na základě výsledků konkurzního řízení Mgr. Jaroslav Bezstarosti. Statutární zástupce není určen, ředitele v době jeho nepřítomnosti dle organizačního řádu zastupují:

- na úseku ekonomickém vedoucí ekonomického oddělení,
- na úseku pedagogickém vedoucí vychovatelka,
- v mimopracovní době ředitele zodpovídá za chod celého zařízení službu konající kmenový vychovatel a v noci pomocný vychovatel.

I v této oblasti inspekce zjistila nedodržení organizačního řádu, neboť vedoucí vychovatelka není ředitelem jmenována. Tvzení ředitele, že po zrušení funkce vedoucí vychovatelky pověřil zastupováním vedoucí ekonomického oddělení, je nepravdivé. Kontrola prokázala, že pověření k zastupování bylo písemně vydáno pouze na dobu nepřítomnosti ředitele z důvodu jeho účasti na zájezdu v Chorvatsku. Rozpory byly zjištěny i v organizačním schématu, podle kterého řídí ředitel vedoucí vychovatelku a vedoucí ekonomického oddělení. Ve skutečnosti je ředitel přímým nadřízeným všech pedagogických pracovníků a vedoucí ekonomického úseku, ta pak řídí vedoucí stravování, pokladní, švadlenu, prادلenu, údržbáře a uklízečku.

Součástí organizačního řádu jsou zaměstnanci podepsané pracovní náplně. U jednoho vychovatele podpis pracovní náplně chyběl.

Metodické orgány nepracují, čímž není respektován čl. 1 odst. 5 instrukce MŠ ČR č. j. 20 926/81 - 20 ze dne 31. července 1981, kterou se stanoví podrobnosti o organizaci školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy.

Mezi vedením a zaměstnanci bylo zjištěno napětí způsobené nedostatečnou komunikací.

K organizačnímu řádu je přiložen arch s podpisy zaměstnanců stvrzující seznámení s vnitřním organizačním řádem.

Činnost v DD je dále upravena vnitřním řádem. Vnitřní řád po úvodním ustanovení upravuje provoz zařízení, práva a povinnosti dětí, návštěvní řád a zajištění stravování - viz další body inspekční zprávy. Obsahová forma sestavení celého vnitřního organizačního řádu DD Sedloňov v mnoha pasážích nekoresponduje se statutem a účelem tohoto zařízení a blíží se spíše organizaci života ve výchovném zařízení než informacím pro děti, které zde mají mít svůj domov.

V roce 1998 byla pokusně zřízena Rada dětského domova, která nyní již nepracuje pro nezáměr jiných subjektů.

Organizace DD má sice jasně stanovena pravidla fungování, ta však nejsou ve všech případech respektována a dodržována. Řídící pokyny nejsou jednoznačné. Organizační struktura je hodnocena jako podprůměrná.

3.2.2 Personální struktura dětského domova

Tab. 2: personální zajištění dětského domova

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	0
Vychovatelé	6	4
Pomocní vychovatelé	2	2
Ostatní zaměstnanci	9	8
Celkem	18	14

Poznámky:

1. Z 6 vychovatelů uvedených v tabulce jedna vychovatelka čerpá studijní volno a dovolenou za rok 1998 a 1999, jedna je od dubna v pracovní neschopnosti a zároveň má výpověď z pracovního poměru.
2. Sociální pracovníce ukončila pracovní poměr k 30. červnu 1999, proto není v tabulce uvedena.

V DD dochází nebývale často k obměnám pedagogického sboru, proto inspekce nadále vychází pouze z údajů o těch zaměstnancích, kteří byli v době inspekce v zařízení zaměstnání a kteří nedostali ani nepodali k termínu inspekce výpověď z pracovního poměru.

Z šesti pedagogických pracovníků splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti tři zaměstnanci včetně ředitele, ostatní nemají požadovanou pedagogickou způsobilost (z nich u dvou nebylo možné ověřit dosažené vzdělání, neboť v personální dokumentaci nebyly založeny kopie dokladů o dosaženém vzdělání). Vyjma jedné vychovatelky jsou všichni v zařízení zaměstnání velice krátkou dobu. Sbor není stabilizovaný, k obměnám dochází opakovaně v průběhu roku. Například ve III. skupině se během školního roku 1998/99 vystřídalo celkem 5 vychovatelek. Ředitel přesto nevyužil nabídky Školského úřadu Rychnov nad Kněžnou ke spolupráci v oblasti vyhledávání kvalifikovaných vychovatelů. Dva z vychovatelů jsou v invalidním důchodu.

Nevyhovující výsledky DD v některých oblastech výchovně vzdělávací činnosti popsané v dalších částech inspekční zprávy jsou důsledkem nevhodných personálních podmínek v zařízení.

Kádr provozních pracovníků školy je stabilizovanější, někteří z nich vykonávají v zařízení více různých pracovních činností.

	Druh práce	Úvazek
1.	vedoucí ekonomického oddělení, která vykonává práci hospodářky a účetní	1, 41
2.	pokladní, vedoucí školní jídelny, kuchařka	1, 12
3.	kuchařka	1,0
4.	kuchařka	1,0
5.	údržbář	0,5
6.	švadlena	0,4
7.	pradlena	0,5
8.	uklízečka	1,0

Provozní zaměstnanci ve spolupráci s vychovateli nevytvářejí dobré podmínky pro činnost dětského domova. V průběhu inspekce byl zjištěn celkový nepořádek, neuspokojivá čistota, neopravený nábytek, chybějící klika u dveří, věšení prádla na neuklizené špinavé půdě, hromady nepodepsané obuvi apod.

Personální struktura dětského domova je hodnocena jako průměrná, personální podmínky jsou v rámci šetření hodnoceny vzhledem k činnosti dětského domova jako podprůměrné. Celkově je oblast hodnocena jako spíše podprůměrná.

3.2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Jedna z vychovatelek, která má pro vykonávanou práci požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilost, letos končí dálkové studium učitelství I. stupně na Vysoké škole pedagogické v Hradci Králové. Dle údajů vedoucí ekonomického oddělení oznámila výpověď z pracovního poměru, písemnou výpověď zatím nepodala.

Chybějící pedagogickou způsobilost si nedoplňuje žádný pracovník.

Ředitel zpracoval plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ve kterém se uvádí šest vzdělávacích akcí a tři společné semináře. Z těchto akcí se uskutečnily pouze dvě: jednodenní kurz zaměřený na nácvik metod v oblasti primární prevence návykových látek s názvem „Metody a techniky primární prevence“ a semináře psychologa. Obou akcí se zúčastnil ředitel a jedna z vychovatelek.

Učitelská knihovna není inovovaná, v roce 1998 bylo dokoupeno 5 svazků, v tomto kalendářním roce žádný. Přírůstky nejsou zaměřeny na odbornou problematiku náhradní rodinné péče. Učitelská knihovna poskytuje minimum možností pro rozšíření odborných znalostí vychovatelů. Nejsou odebírány žádné odborné časopisy, zaměstnanci mají k dispozici pouze denní tisk MF DNES a Orlické noviny, dále je odebíráno Školství a publikace Mzdová účetní.

Péči o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků hodnotí inspekce jako podprůměrnou.

3.3 Kontrolní systém dětského domova, kontrola a hodnocení

Na rok 1999 je zpracován vnitřní kontrolní plán činnosti ředitele. Je rozdělen do 3 úseků: ekonomický a hospodářský, provozní, pedagogický. Systém kontroly je tedy vytvořen, není však v praxi realizován.

Hospitační činnost ředitel neprovádí, za celou dobu působení neprovedl jedinou hospitaci, ze které by existoval záznam. Kontrolu provádí pouze při souběžné činnosti vychovatele a ředitele při společném zaměstnání. Tento způsob sledování výchovné činnosti v souvislosti s velice častým střídáním vychovatelů u jednotlivých skupin není zárukou zajištění správného pedagogického působení na děti. Hospitace zapsané v třídních knihách byly prováděny vedoucí vychovatelkou, jejíž funkce byla zrušena, a která je v současné době v pracovní neschopnosti a ve výpovědi. Záznamy z jejich hospitací nebyly předloženy.

Jestliže ředitel zjistí nedostatky nebo si děti na vychovatele stěžují, napíše ředitel dotyčnému vychovateli vytýkáci dopis. Dopisy jsou založeny v personální dokumentaci.

Programy výchovné práce rovněž nejsou ředitelem sledovány. Vychovatelé je zpracovávají sami podle svého uvážení, bez jakékoliv koordinace. Měsíční výchovné programy mají značně rozdílnou úroveň po stránce obsahové i formální, někteří vychovatelé je

nezpracovávají vůbec. U plánů týdenních je závažným nedostatkem fakt, že jsou zpracovány na dny služeb vychovatelů, nikoliv komplexně pro výchovnou skupinu. Plán je pak sestaven například na čtyři dny v týdnu, kdy určitý vychovatel slouží, program dalších dnů není rozpracován ani určen. Ředitel výchovné plány nekontroluje ani nesleduje, jsou-li v souladu s měsíčními plány či ročním plánem činnosti DD.

Kontroly stavu pedagogických deníků, o kterých se v plánu hovoří, jsou prováděny spíše formálně, bez následné kontroly splnění uložených úkolů.

Součástí vnitřního platového předpisu jsou kvalitně zpracovaná kritéria pro přiznání osobních příplatků a mimořádných odměn. Pro jednotlivé skupiny zaměstnanců jsou v nich vyjmenovány činnosti, za které se tyto složky platu poskytují. Příložen je vnitřní předpis o čerpání FKSP s podpisy zaměstnanců.

Vzhledem k absenci hospitací není zřejmé, podle čeho ředitel zjišťuje kvalitu pedagogické práce.

O nenárokových složkách platu se ředitel radí s vedoucí ekonomického oddělení a každý pracovník pak dostává písemné zdůvodnění přidělených finančních prostředků. Zdůvodnění odměn je zakládáno v osobních spisech zaměstnanců.

Kontrolní systém dětského domova je hodnocen jako podprůměrný.

3.4 Informační systém dětského domova - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je založen na realizaci pedagogických rad, porad, operativních a provozních porad. Kniha, ve které jsou zápisy z jednotlivých schůzí, často nerozlišuje rozdíl mezi pedagogickou radou a poradou. Z těchto schůzí jsou pořizovány i audiozáznamy, dle tvrzení zaměstnanců DD se však při nich jedná pouze o monolog ředitele školy bez možnosti diskuse. Vlastní návrhy, náměty a připomínky zaměstnanců k chodu DD nejsou většinou akceptovány. Komunikace mezi zaměstnanci a vedením je dle vyjádření zaměstnanců DD omezená, někdy (dle zjištění inspekce) zredukována pouze na písemnou formu.

Informace mezi vychovateli jsou předávány prostřednictvím zápisů v knize služeb. Dle slov ředitele jsou pravidelně kontrolovány žákovské knížky a podepisovány vychovateli i ředitelem.

V místnosti pro vychovatele je funkční informační nástěnka. Pro předávání informací směrem ke svěřencům slouží podobná nástěnka umístěná na chodbě. Ta však v době inspekce jako prvek informačního systému nesloužila. Na nástěnce, která byla umístěna v prostorách obývaných dětmi v době prázdnin, nebyly kromě potrhaného špinavého režimu dne žádné aktuální informace.

V dubnu letošního roku byla zřízena schránka pro anonymní připomínky dětí. Její smysl nebyl prokázán, neboť ředitel nepředložil inspekci jedinou připomínku či stížnost z řad dětí, přestože byl o to požádán. V letošním školním roce bylo jedním z vychovatelů zavedeno společné posezení všech dětí s vychovateli, tzv. Sedloňovské povídání. Ohlas ze strany svěřenců DD byl však minimální, nesplnil ani očekávání u vychovatele, který jej organizoval.

Vnější informační systém je založen především na komunikaci ředitele se zákonnými zástupci svěřenců. Ta je realizována písemnou formou, telefonickým stykem a v převážné míře i osobním kontaktem, což je v osobní dokumentaci svěřenců prokazatelně poznamenáno, přiloženo popř. potvrzeno rozhovorem s ředitelem DD.

Na informační nástěnce Obecního úřadu Sedloňov se objevují někdy i informace o DD. Vzhledem k předložené četné fotodokumentaci z různých akcí a důležitosti pozitivního vztahu

občanů obce k DD inspekce navrhuje umístění samostatné informační tabule DD v obci a pravidelném informování občanů Sedloňova o životě v něm. Zmínka o DD Sedloňov se v průběhu školního roku objevila dvakrát i v okresním deníku (inspekci byly předloženy výstřižky z novin obsahující fotografie s doplňujícím komentářem).

Spolupráce se školami, které navštěvují děti z dětského domova, tedy i oboustranná informovanost, je na různé úrovni. V některých případech (ZŠ Deštné) její nízká úroveň a neochota komunikace ze strany ředitele DD negativně ovlivňuje komplexní výchovné působení na děti. Také vedení ZvŠ Dobruška několikrát v průběhu školního roku 1998/1999 žádalo o intenzivnější a efektivnější spolupráci s pracovníky dětského domova, která by měla pozitivní odraz při výchovném působení na svěřence. Informace směřované ze zařízení k některým školám, do kterých děti docházejí, jsou často podávány pouze písemnou formou, popř. prostřednictvím žáků. Často přicházejí se značným zpožděním, jsou neúplné či mají charakter pouhého oznámení, nikoliv formu konzultativní. Dle zjištění inspekce jsou často osobní spory povyšovány nad zájem organizace.

Spolupráce DD s ostatními institucemi a jejich vzájemná informovanost je popsána v jiné části této zprávy (kapitola 3.6).

Informační systém v DD je vzhledem k uvedeným skutečnostem hodnocen jako spíše podprůměrný.

3.5 Vedení povinné dokumentace

V rámci inspekční činnosti byla sledována povinná dokumentace dětského domova vedená ve školním roce 1998/1999, a to ve smyslu § 45b zákona č. 76/1978 Sb., dále § 14 odst. 3 vyhlášky MŠ ČSR č. 64/1981 Sb., článku 6 instrukce č. 29 MŠ ČSR č. j. 20 926/81-20 a § 1 odst. 5 a 6 vyhlášky MŠMT č. 247/1996 Sb.

Byla kontrolována následující dokumentace:

- *záznamy z pedagogických rad* - viz bod 3.1 inspekční zprávy
- *knihy úrazů* je vedena nedbale, poslední zápis ze dne 10. října 1998; namátkovým porovnáním se zápisy v zdravotní dokumentaci svěřenců bylo zjištěno, že např. 7. ledna 1999 byla svěřenci dána dlaha na pravou ruku, dále 7. února 1999 byl ošetřen po úraze svěřenec na chirurgickém oddělení; zdravotní záznamy jsou však vedeny také nedbale - např. dne 13. května 1999 byl proveden zápis o tom, že jednomu ze svěřenců byly na chirurgické ambulanci v Opočně vyndány stehy - kdy a kde ke zranění došlo a kde bylo ošetřeno, však není v knize uvedeno,
- *deník výchovné skupiny* - (zde přehled výchovně-vzdělávací práce, třídní kniha) - zápisy jsou prováděny nedbale a nečitelně, jsou uváděny stále se opakující záznamy charakteru režimových prvků (úklidy, televize, hygiena, večere apod.),
- *denní záznam* - (zde kniha předání služby) - zápisy jsou nečitelné, neuspořádané,
- *vnitřní řád* - (zde vnitřní organizační řád a vnitřní řád) - dokument obsahuje řadu pravopisných a věcných chyb, neobratných a nejasných formulací, je nepřehledný a jako dokument, který by měl stanovit podrobnosti o organizaci výchovně-vzdělávací práce v zařízení, vzhledem ke zjištěnému nedodržování jeho ustanovení i ze strany ředitele, nefunkční,
- *roční plán výchovné práce* - viz bod 3.1 inspekční zprávy,

- *týdenní programy výchovné práce jednotlivých skupin* - (zde týdenní plány) - viz body 3.1 a 3.3 inspekční zprávy,
- *kniha úředních návštěv, kniha návštěv* - na předním listu je uvedeno, že jejich existence vychází mimo jiné též z vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole (!),
- *kronika,*
- *osobní spisy mládeže,*
- *personální dokumentace* - vedena, obsahuje u všech zaměstnanců pracovní smlouvy, platové výměry, potvrzení o zdravotním stavu a zdůvodnění vyplacených odměn, u části zaměstnanců kopie dokladů o dosaženém vzdělání (u dvou vychovatelek nejsou v osobních spisech založeny).
- *protokoly a záznamy o provedených kontrolách:*
 - protokol o výsledku funkčnosti a provozování čističky odpadních vod z listopadu 1998 se zjištěním závad a s určením opatření k nápravě,
 - zápis o prohlídce nízkotlaké kotelny z ledna 1999 s vytýčením 11 závad, z nichž jedna ohrožuje bezpečnost osob + opatření k reviznímu zápisu s určením data odstranění zjištěných závad a odpovědnosti určených pracovníků,
 - protokol o výsledku autoprovozu v DD z března 1999,
 - závazný posudek okresního hygienika k využití objektu z prosince 1995,
 - zápis z hygienické kontroly školní jídelny provedené OHS Rychnov nad Kněžnou v říjnu 1998,
 - zpráva o revizi elektrického zařízení z prosince 1997,
 - záznam o revizi elektrického ručního náradí z prosince 1997,
 - zpráva o revizi hromosvodu ze srpna 1997,
 - deník obsluhy čističky odpadních vod,
 - provozní deník kotelny,
 - požární řád kotelny,
 - požární kniha - za dobu působení ředitele v zařízení provedeno 11 zápisů,
 - záznam o revizi a kontrole přenosných hasicích přístrojů nebyl předložen.
- *jednací protokol:*
 - vedena kniha odeslané pošty s č.j., a zapsaným obsahem spisu - evidence cenin je vedena zvlášť,
 - kniha došlé pošty pro děti, ve které jsou zapisovány dopisy a balíky se zápisem data, adresáta a podpisem dítěte,
 - kniha došlé a odeslané pošty ředitele školy, o které vedoucí ekonomického úseku neví a která neprochází jejím podacím deníkem.
- *záznamy o proškolení v PO a BOZP* - je zpracován seznam měsíčních úkolů pro činnost zaměstnanců na úseku PO, BOZP a ochrany životního prostředí, splněné úkoly byly zapisovány do května 1998. Poslední školení zaměstnanců na úseku BOZP proběhlo v květnu 1998. Noví zaměstnanci neabsolvovali vstupní školení BOZP. Totéž se týká svěřenců DD. Poslední seznámení s vnitřním řádem a zásadami

dodržování bezpečnosti bylo uskutečněno 29. června 1998. Nově přijaté děti proškoleny nebyly.

Vedení povinné dokumentace je hodnoceno jako podprůměrné.

3.6 Úroveň spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány

Z rozhovoru se starostou obce Sedloňov vyplývá, že vztahy mezi obecním úřadem a vedením dětského domova jsou korektní. Schůzky zástupců obou těchto institucí jsou náhodné, avšak veškeré vzniklé společné problémy jsou schopni řešit. Děti z dětského domova se zúčastňují akcí pro děti organizované v obci (např. dětský den), některé z nich se aktivně podílejí na vytvoření kulturního programu při vítání nově narozených občánků. V obecném povědomí většiny občanů je existence dětského domova v obci přijímána různě. Důslednější přístup vychovatelů k dětem, který byl pozorován v minulých letech, by mohl napomoci tuto situaci pozitivně ovlivnit.

Spolupráce s Dětským diagnostickým ústavem v Hradci Králové byla v letošním školním roce několikrát realizována formou odborných konzultací při zařazování svěřenců do jiných zařízení.

Spolupráce s Policií ČR v Dobrušce a Deštném, podobně jako spolupráce s Okresním soudem v Rychnově nad Kněžnou, byla navázána v ojedinělých případech (útěk svěřenců z DD, prodloužení ústavní výchovy nad 18 let, vyřízení poručnictví apod.)

V rámci zajištění sociální péče o děti spolupracuje ředitel prokazatelně s odděleními péče o děti referátu sociálních věcí a zdravotnictví příslušných okresních úřadů.

Užitečná je spolupráce dětského domova a místní organizace Sokola. Děti z dětského domova dostávají k dispozici několik zlevněných sezónních permanentek pro využití místního lyžařského vleku.

Spolupráce se školami, kam děti docházejí, je hodnocena v bodě 3. 4 inspekční zprávy.

ŠÚ Rychnov nad Kněžnou měl v poslední době výhrady ke spolupráci s ředitelem zařízení, např. z důvodu nedodržování sjednaných termínů pracovních schůzek.

Oblast spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány je hodnocena jako spíše podprůměrná.

3.7 Výroční zpráva

Vzhledem ke skutečnosti, že platné právní předpisy striktně neurčují školským zařízením vypracovat výroční zprávu, nebyla uvedena oblast hodnocena.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti dětského domova

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu na kalendářní rok 1999 určené na základě rozpisu z úrovně MŠMT ČR č. j. 13 843/99-40/400 vzhledem k úpravě rozpočtu k 1. dubnu 1999 č. j. 14200/99-45 jsou dle vyjádření ředitele pro realizaci výchovně-vzdělávacího procesu dostačující. Šetřením ČŠI však byly zjištěny nedostatky v materiální vybavenosti - viz bod 4. 1 inspekční zprávy.

Nenárokové složky platu jsou vypláceny diferencovaně. Při kontrole personální dokumentace bylo zaznamenáno vyplacení mimořádné odměny vychovatelce v měsíci červnu vychovatelce, která od ledna čerpala dovolenou a studijní volno.

Nadace ani sdružení nejsou při dětském domově zřízeny, vedlejší hospodářská činnost byla ukončena k 31. březnu 1999.

Z pohledu inspekce se jeví jako neodůvodněné a z hlediska značných financí neekonomické pravidelné dovážení svěřenců služebním automobilem do ZvŠ a ZŠ v Dobrušce a Olešnici.

Sponzorské dary za školní rok 1998/1999 jsou evidovány velice nepřesně bez jakýchkoliv předávacích dokumentů a formalit. Z evidence osobních darů svěřenců nevyplývá, zda byly pořízeny z prostředků dětského domova či zda se jedná o sponzorský dar.

Vzhledem k finančním prostředkům použitých na vybudování sauny přímo v objektu DD v minulých letech je jejich vklad do této stavby posuzován jako neefektivní za situace, kdy není vůbec využívána.

Kontrola efektivního vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu na zajištění provozu dětského domova (oblečení, pomůcky apod.) byla ztížena personální změnou na místě účetní.

Uvedená oblast je hodnocena jako podprůměrná.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným dokumentům a počtu svěřenců

Budova dětského domova pocházející ze začátku tohoto století (1910) byla původně určena pro jiné účely (textilní dílny). Postupně byl její interiér přeměněn a v posledních letech využíván pro potřeby zvláštní školy internátní, posléze dětského domova. Poslední úpravy v letech 1996 - 1998 se týkaly rekonstrukce zdravotnické, sociálního zařízení, úpravy kotle z důvodu ekologického vytápění a podkrovní vestavby. Ta zvýšila kapacitu DD o čtyři místnosti, z nichž tři slouží jako pokoje dětí, čtvrtý jako pracovna vychovatelů. Rozmístění i velikost jednotlivých místností v DD sloužících různým účelům, není příliš optimální, tento fakt však odpovídá již zmiňovanému původnímu účelu budovy.

Všechny pokoje dětí jsou umístěny v druhém a třetím podlaží. Celkově je v DD pro svěřence určeno 10 pokojů, z toho jeden jednolůžkový, jeden dvoulůžkový, čtyři třílůžkové a čtyři čtyřlůžkové. Dva z pokojů jsou průchozí, přes ně se vchází do dalších dvou pokojů. Kromě toho jsou dětem k dispozici dvě klubovny v druhém podlaží a větší původně společenská místnost a studovna přeměněná na cvičební sál v přízemí.

Pro zaměstnance slouží ředitelna, kancelář, dvě místnosti pro vychovatele, kancelář vedoucí stravování, sklad prádla a žehlárna a dále menší místnost - původní sklad prádla, vše ve druhém podlaží kromě jedné vychovatelny, která je ve třetím podlaží. V přízemí jsou dále umístěny jídelna a kuchyně, služební byt 2 + 1, kotelna, prádelna, sauna, na chodbě pak botníky, věšáky a u nich dvě lavičky.

Vybavení místností nábytkem, jeho vhodné rozmístění a účelnost ve větší části druhého podlaží není možno posoudit vzhledem k vystěhování nábytku z důvodu malování a natěračských a obkladových prací. Místnosti pro zaměstnance jsou vybaveny standardním způsobem tak, aby sloužily danému účelu. Pokoje dětí mají nejnutnější základní vybavení - postele (v některých případech palandy), skříně a malý stolek bez osvětlení. Sprchy, sprchové kouty, vany, umyvadla a WC jsou umístěny v dostatečném množství v různých částech objektu. V třetím podlaží je na chodbě kuchyňský kout (elektrický sporák, umyvadlo, skříňka se základním nádobím). Půda slouží jako skladovací prostor pro odložené sezónní oblečení, sportovní potřeby a vybavení, popř. k sušení prádla. K DD patří i větší zahrada.

Z rozhovorů se zaměstnanci vyplynulo, že děti mají k dispozici ve svých klubovných trvale umístěné dvě televize, satelit, radiomagnetofon a videopřehrávač. Tuto informaci nebylo možno ověřit z důvodu již zmiňovaných prací v těchto prostorách. Totéž platí o funkčnosti této audiovizuální techniky. Televize, videopřehrávač a dva PC jsou trvale umístěny v místnostech pro vychovatele, dvě televize si mohou svěřenci půjčit do pokoje.

Pro svěřence jsou odebírány časopisy Bravo, ABC, Dívka.

Ke sportovnímu vyžití mají děti k dispozici sjezdové a běžecké lyže a boty v dostatečném množství vzhledem k počtu dětí. Ve skladu bylo v době inspekce 11 karimatek a 8 spacích pytlů. V přízemí je umístěn stůl na stolní tenis.

Hračky, stavebnice a hry DD vůbec nevlastní, inspekci byl předveden pouze jeden soubor her v poničeném a neúplném stavu. Některé děti mají k dispozici pouze osobní hračky, které dostaly jako sponzorské dary. Jedná se většinou o plyšová zvířátka a panenky.

Knihovna, která je umístěná v jídelně, není aktualizovaná. V posledních dvou letech byl nákup knih prakticky zanedbatelný. Některé knihy zakoupené v roce 1998 byly vzápětí odepsány jako dary dětem (nebyla však předložena jména obdarovaných dětí). V evidenci a odpisech knih je v posledním roce nepořádek, nebylo možno zjistit skutečný početní stav knih.

Evidence prádla, ošacení a bot je pro jednotlivé děti vedena od března 1999, jde však pouze o formální záležitost, neboť chybí jakékoliv označení prádla, ošacení a obuvi. Celková evidence oblečení nebyla inspekci předložena. Prádlo a ostatní ošacení je starší, povlečení je zaprané a částečně poškozené.

Dětský domov Sedloňov vlastní služební mikrobus Ford Transit.

Materiálně technické podmínky v dětském domově jsou hodnoceny podprůměrně.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek dětského domova

Ve vnitřním organizačním řádu je zahrnut denní režim zpracovaný ve dvou variantách pro pracovní dny a pro soboty, neděle a svátky. Byly shledány následující závady:

- pro svěřence dojíždějící do ZvŠ Dobruška je časový prostor 20 minut pro osobní hygienu, úklid ložnic a snídani příliš krátký,
- nevhodné je striktní zařazení úklidu prostorů DD a organizovaná činnost dle výchovných plánů do dopoledního zaměstnání ve všech volných dnech,
- večerka pro nejstarší děti ve 20 hodin s možnou povolenou výjimkou pouze v pátek a sobotu není z psychohygienických důvodů vhodným řešením pro nejstarší věkovou kategorii dětí.

Celková estetická úroveň zařízení je podprůměrná. Kromě čisté esteticky upravené jídelny, kde jediným rušivým momentem jsou neuspořádané knihy v knihovně, vstupních prostor do zařízení a schodiště do prvního poschodí, nejsou téměř nikde k výzdobě použity obrázky, květiny, fotografie apod. Toto hodnocení se týká prostor, ve kterých neprobíhaly řemeslnické práce.

Zdi byly v době inspekce špinavé, počmárané, podlahy byly na mnoha místech zničené. V pokojích nebylo uklizeno, děti se oblečené povalovaly v dopoledních hodinách v postelích, což svědčí o nedodržování režimu a nedůslednosti vychovatelů. Ve skříních byl většinou velký nepořádek, v krabicích děti dlouhodobě skladují špinavé prádlo společně s botami, hygienickými potřebami, knížkami a jinými věcmi. Pokoje byly nevyvětrané, dětem chyběly základní hygienické potřeby (prokázáno při pohovoru s nimi).

V pokojích nemají děti vhodné prostory pro plnění školních povinností, stolky jsou malé a chybí nad nimi vhodné osvětlení. Proto není řešení přeměny společenské místnosti a studovny v přízemí na sportovní sál vzhledem k faktu, že existuje možnost využívat tělocvičnu v blízké ZŠ Sedloňov, optimální.

Z hlediska zajištění jistého soukromí ubytovaných dětí nejsou vhodné ani dva průchozí pokoje v druhém podlaží. V době inspekce nebyla zajištěna izolační místnost pro nemocné. Nemocné čtyřleté dítě leželo samo v místnosti, kde byla špína, prach a nastěhovaný nábytek z vedlejších místností.

Bezpečnost provozu (především dětí) byla ohrožena nepořádkem na chodbě za šatnami a prádelnou, kde se válely velké skleněné střepy, rozbité skřínky, část jízdního kola a špinavé kusy kobereců.

Ve třetím podlaží, které bylo celé v provozu, neboť se ho nedotkly natěračské a malířské práce, byla velmi znečištěná WC s poházeným toaletním papírem a ručníky a s kbelíkem se špinavou vodou. Elektrický sporák v kuchyňském koutku byl špinavý, dřez byl neustále plný neumytého nádobí. Byla shledána absence snah o vytváření útulného prostředí pro děti.

Na půdě byl velký nepořádek, špína a prach. Skladuje se tam kromě rozbitých a odložených věcí i zimní ošacení dětí a zimní obuv bez zjevné evidence. V případě špatného počasí se v tomto hygienicky závadném prostředí suší i prádlo, což bylo v době inspekce pozorováno.

Ošacení je značeno pouze číslem skupiny, osobní prádlo dětí a obuv vůbec (!). Dle vyjádření svěřenců je osobní prádlo přidělováno zcela náhodně.

Na psychiku svěřenců velmi nepříznivě působí i časté prokazatelné střídání vychovatelů. Tento fakt znemožňuje navázání hlubšího citového vztahu dětí a vychovatele a vzniku oboustranné důvěry, které by umožnily snadnější výchovné působení a pozitivní ovlivňování svěřenců. Také osobní spory mezi vychovateli navzájem i ředitelem DD řešené před dětmi snižují úroveň výchovně-vzdělávacího procesu.

Velkým negativem z hlediska psychohygieny je absence materiálu, pomůcek a prostředků pro relaxační činnosti (hraček, her, stavebnic, sportovního vybavení apod.).

Psychohygienické podmínky jsou na základě uvedených skutečností hodnoceny jako naprosto nevyhovující.

4.3 Hodnocení dětského domova z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců, z hlediska výchovné práce a kvality speciálních činností

V rámci inspekční činnosti byly provedeny vhledy do výchovné práce pedagogických pracovníků, byla sledována dokumentace výchovných skupin za účelem zjištění obsahu výchovné práce.

Vzhledem k prázdninovému režimu a počtu fyzicky přítomných svěřenců byla činnost ČŠI na tomto úseku sledování a hodnocení částečně omezena, přesto lze objektivně uvést následující skutečnosti.

V zápisech o denní činnosti výchovných skupin převažují kromě zaznamenávaných režimových prvků poznámky o sledování televize, vycházkách bez uvedení výchovného cíle, hry na hřišti bez bližší specifikace, osobní volno.

O nedostačující výpovědní hodnotě ve vztahu k výchovně-vzdělávací činnosti dětského domova svědčí např. záznam ze dne 10. června 1999 III. výchovné skupiny - „služba 12.00 - 20.00 - DÚ, ŽK, odzkoušení bot dětem, hry na hřišti, Esmeralda, hřiště, II. večere, hygiena, příprava šatstva do školy“. Dne 15. června 1999 v zápise I. výchovné skupiny je uvedeno: „svačina, hry na hřišti, večere, Esmeralda, osobní volno, večerka“. Ve sledovaném týdnu jsou zápisy obdobné ve všech dnech.

Při činnosti výchovných skupin není prakticky respektován denní režim, což je způsobeno nedůsledným a neodpovědným přístupem vychovatelů k pedagogické práci a nedostatečnou kontrolou ze strany ředitele.

V době inspekce děti v dopoledních hodinách pobíhaly bezprizorně po budově, polehávaly v ložnicích, dívaly se na televizi. Ze strany vychovatelů nebyla připravena činnost. Při předem neplánovaném odjezdu vychovatele s dětmi na výlet (v nevhodném počasí) nebyl

zajištěn dohled nad dětmi, které v dětském domově zůstaly. Ředitel na dotaz ČŠI uvedl, že za děti odpovídá on, nevěděl však (po třech hodinách), kolik svěřenců v dětském domově zůstalo.

Na základě analýzy dostupných materiálů a po provedených rozhovorech s dětmi a vychovateli lze konstatovat, že výchovný proces v dětském domově není zastřešen výchovně-vzdělávacím programem písemného ani neformálního charakteru. Rozvoji osobnosti svěřenců není ze strany vedení dětského domova věnována dostatečná pozornost. Působení v této oblasti je nekoordinované a závisí pouze na osobní zainteresovanosti jednotlivých pedagogických pracovníků. Vychovatelé svoji práci neorganizují ani neplánují, metody a formy práce jsou voleny v aktuální situaci. Pro výchovnou činnost není zajištěno materiální vybavení, pro trávení osobního volna svěřenců nejsou k dispozici odpovídající aktivizující a podnětné pomůcky (hry, hračky, knihy apod.).

Individuální přístup ke svěřencům a diferenciaci ve výchovné práci jsou omezeny (nedostatečná erudice vychovatelů), dětem není věnována dostatečná péče. Kontrola a hodnocení dětí, jejich stimulace a motivace, nebyly v průběhu výchovných činností zaznamenány.

Aplikovaný výchovně-vzdělávací systém nepodporuje rozvoj samostatnosti.

Úroveň komunikace svěřenců je v porovnání s dětmi z obdobných zařízení nízká. Jejich rutinní dovednosti neodpovídají věku a schopnostem. Hodnotové orientace, právní vědomí a postoje k řešení vlastní situace svěřenců jsou negativně ovlivněny nedostatky v psychohygienických podmínkách, fluktuací pedagogických pracovníků a absencí výchovně-vzdělávacího programu.

Speciální činnosti nejsou prováděny.

Uvedená oblast je hodnocena jako naprosto nevyhovující.

4.4 Hodnocení dětského domova z hlediska znalosti a využívání důležitých informací o svěřencích

Záznamy z rodinné, osobní a sociální anamnézy svěřenců jsou uloženy v kanceláři ředitele. Jsou přehledně uspořádány.

Systém předávání nových informací není utvořen, vychovatelé nemají k dispozici vlastní poznámky a záznamy o svěřených dětech. V době nepřítomnosti ředitele jsou materiály obtížně přístupné.

Vychovatelé projeví povšechnou znalost důležitých informací o svěřencích, která však není systematicky využívána v pedagogické práci. Individuální plány svěřenců nevycházejí z analýzy současného stavu svěřence, nebyla zaznamenána přímá vazba na osobní, rodinnou a sociální anamnézu.

Oblast je hodnocena jako spíše podprůměrná.

4.5 Hodnocení dětského domova z hlediska úrovně výsledků výchovně-vzdělávací činnosti

Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou ovlivněny výše uvedenými nedostatky. Svěřenci jsou přemísťováni do výchovných ústavů, v zápisech z porad se objevuje, že svěřenci byli z dětského domova vyloučeni (!).

V letošním školním roce se děti neúčastnily aktivit, které jsou pořádány obdobnými zařízeními v regionu. Chybí tak možnost srovnání a konfrontace s dětmi z jiných dětských domovů, která je obohacením pro děti i pedagogické pracovníky.

Vzhledem k častým záznamům o negativním chování svěřenců v denních záznamech lze konstatovat, že průběžné výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou na nízké úrovni.

Děti se v době inspekce chovaly zakřiknutě, komunikace mezi nimi byla omezená a ve srovnání s jinými dětskými domovy pozorovány ve zvýšené míře příznaky psychické deprivace.

Uvedená oblast je hodnocena jako podprůměrná.

4.6 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost dětského domova

V průběhu letošního školního roku zajistilo vedení dětského domova několik akcí, které pozitivně ovlivnily výchovnou činnost (kontakt s náhodským Divadelním klubem D, zájezd do Chorvatska ve spolupráci s Výborem dobré vůle, Nadací Olgy Havlové, organizace a účast na lyžařském závodě pro děti, účast na karnevalu pořádaném ZŠ Sedloňov a místním Sokolem, celodenní výlet do Prahy pro vybranou skupinu menších dětí).

V zimním období je při příznivých sněhových podmínkách věnována pozornost ze strany vychovatelů lyžování. Zhruba jednou týdně jezdí skupina dětí plavat do plaveckého bazénu v Dobrušce.

Dvě děti v průběhu školního roku navštěvovaly skautský oddíl v Dobrušce, několik dětí se účastní aktivit církevních organizací v okolí.

Pro letní prázdniny v letošním školním roce uvažuje ředitel o dvou týdenních putovních táborech (autem) v první polovině srpna. Další deklarovaný putovní tábor pod vedením vychovatele na jízdních kolech není zatím materiálně ani organizačně zajištěn.

Oblast dalších aktivit ovlivňujících činnost dětského domova je v porovnání s obdobnými zařízeními hodnocena jako podprůměrná.

4.7 Hodnocení činnosti zařízení, která jsou součástí dětského domova

Školní jídelna, která je součástí dětského domova, se skládá z prostorné esteticky upravené jídelny s 12 čtyřmístnými stoly a standardně vybavené kuchyně s kapacitou 130 připravovaných jídel denně. V současné době se připravuje denně asi 36 hlavních jídel, v průběhu letošního školního roku se zde kromě zaměstnanců a svěřenců DD stravují zaměstnanci a žáci ZŠ a MŠ Sedloňov.

Jídelníček je sestavován vedoucí stravování ve spolupráci s ostatními zaměstnanci jídelny. Dle vyjádření svěřenců DD nemohou v rozporu s ustanovením vnitřního řádu do úpravy a plánování jídelního lístku zasahovat.

Hodnocení činnosti školní jídelny je průměrné.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Dětský domov Sedloňov je v řízení, podmínkách a průběhu výchovně vzdělávacího procesu hodnocen jako zařízení podprůměrné úrovně.

Nejzávažnější nedostatky byly shledány v oblasti psychohygienických podmínek a rozvoje osobnosti svěřenců. Hodnocení těchto oblastí je naprosto nevyhovující a vyžaduje okamžité řešení.

Výrazně nevyhovující je nabídka individuální volby vzdělávacích aktivit, organizační zajištění provozu, péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků, kvalita interpersonálních vztahů, stabilita pedagogického sboru. Silné nedostatky vykazuje kontrolní systém, efektivnost finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu, deklarace výchovně vzdělávacího programu a jeho aplikace, estetická úroveň a úroveň vybavení dětského domova.

V době od poslední inspekce došlo k určitému kvantitativnímu posunu ve vedení povinné dokumentace, avšak její úroveň a využitelnost v praxi je nízká.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti dětského domova

Ve spolupráci se zřizovatelem a školským úřadem usilovat v co nejkratší době o odstranění četných a závažných nedostatků zjištěných při inspekční činnosti.

5.3 Datum vyhotovení zprávy

razítko

Podpisy inspektorek:	vedoucí týmu:	Olga Talášková, v. r.
	členky týmu:	Jana Kocábová, v. r.
		Věra Nosková, v. r.

V Trutnově dne 19. července 1999

5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného dětského domova stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne 26. 7. 1999

razítko

Podpis ředitele: Bezstarosti Jaroslav, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel dětského domova podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	6. srpna 1999	095 431/99-5060
Školský úřad:	6. srpna 1999	095432/99-5060

5.6 Připomínky ředitele dětského domova

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Připomínky nebyly vzneseny